

**SPORCU ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYAL DUYGUSAL
ÖĞRENME DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ**

**EVALUATION OF THE SOCIAL EMOTIONAL LEARNING LEVELS OF
ATHLETE UNIVERSITY STUDENTS**

Gönderilen Tarih: 30/06/2022
Kabul Edilen Tarih: 23/11/2022

Gamze MURATHAN

Adıyaman Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Adıyaman, Türkiye
Orcid: 0000-0001-7424-3927

Murat AYDIN

Nevşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Nevşehir, Türkiye
Orcid: 0000-0001-8842-5422

Fatih MURATHAN

Adıyaman Üniversitesi, Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Adıyaman, Türkiye
Orcid: 0000-0001-8887-4463

Ayhan TEKİN

Adıyaman Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Adıyaman, Türkiye
Orcid: 0000-0001-8889-4852

Sporcu Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Duygusal Öğrenme Düzeylerinin Değerlendirilmesi

ÖZ

Sosyal duygusal öğrenme bireylerin sosyal ve sportif faaliyetlere katılım durumları olarak açıklanmaktadır. Bu bağlamda bu araştırmada sporcu üniversite öğrencilerinin sosyal duygusal öğrenme düzeylerinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda bu araştırmanın evrenini yükseköğretim düzeyinde öğrenim gören lisanslı sporcu öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise 2021-2022 eğitim öğretim yılında Adıyaman Üniversitesi'nde öğrenim gören, farklı branşlarda sporcu lisansına sahip 221 erkek (yaş: 22±2,14), 173 kadın (yaş: 21±4,27), toplam 394 sporcu üniversite öğrencisi oluşturmaktadır. Araştırmada Karacan Özdemir ve Büyükçolpan (2021) tarafından geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılmış olan sosyal duygusal öğrenme ölçeği kullanılmıştır. Elde edilen veriler SPSS 21.0 paket programında değerlendirilmiş olup anlamlılık seviyesi $p<0.05$ olarak alınmıştır. Araştırma sonucunda sporcu üniversite öğrencilerinin sosyal duygusal öğrenme ölçeği toplam puanı ortalaması 4.03 olarak tespit edilmiş olup puanlama skalasına göre sporcu öğrencilerin sosyal duygusal öğrenme düzeyleri yüksek bulunmuştur. Araştırma sonucunda sporcu öğrencilerin spor branşı değişkeni açısından sosyal duygusal öğrenme ölçeği toplam puanı, sorumlu karar verme alt boyutu ve ilişki becerileri alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Anlamlı farklılık hangi gruplar lehine olduğunu belirlemek için gerçekleştirilen testte sosyal duygusal öğrenme ölçeği toplam puanı ve ilişki becerileri alt boyutunda takım sporları branşına sahip sporcular lehine olduğu gözlenmiştir. Araştırma sonucunda ilgili alan yazın çalışmalarının sonuçları derlenmiş olup sosyal duygusal öğrenme ile ilgili öğrenme etkinliklerinin eğitim sistemi içerisinde verilmesi gerektiği ve etkililiğinin artırılmasının önemli olduğu sonucuna varılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Sosyal duygusal öğrenme, sporcu, üniversite öğrencisi

Evaluation of the Social Emotional Learning Levels of Athlete University Students

ABSTRACT

Social emotional learning is explained as the participation of individuals in social and sports activities. In this context, in this study, it was aimed to evaluate the social-emotional learning levels of athlete university students. For this purpose, the population of the research consists of students with an athlete's license who are studying at the higher education level. The sample group of the study consists of 221 male (age: 22±2,14), 173 female (age: 21±4,27), a total of 394 university students who are studying at Adıyaman University in the 2021-2022 academic year and have sports licenses in different branches. The social emotional learning scale, the validity and reliability of which was conducted by Karacan Özdemir and Büyükçolpan (2021), was used in the research. The data obtained in the research were evaluated in the SPSS 21.0 package program and the significance level was taken as $p<0.05$. According to the research findings, the total score of the social-emotional learning scale of the athlete university students was determined as 4.03 and the social-emotional learning levels of the athlete students were found to be high according to the scoring scale. In addition, a significant difference was found in the social emotional learning scale total score, responsible decision-making sub-dimension and relationship skills sub-dimensions of the athlete students in terms of the sport branch variable. In order to determine which groups have a significant difference in favor, it was observed that the total score of the social emotional learning scale and the relationship skills sub-dimension of the test were in favor of athletes with a team sports branch. As a result of the research, the results of the related literature studies were compiled and it was concluded that learning activities related to social emotional learning should be given within the education system and it is important to increase their effectiveness.

Key Words: Social emotional learning, athlete, university student

GİRİŞ

Planlı ve programlı bir şekilde gerçekleştirilen eğitim çalışmalarının en önemli amaçlarından biri, eğitim programı içerisindeki öğrencinin çevre ve iletişim becerisi seviyesini yükselterek sosyal, psikomotor, bilişsel ve duygusal alanlardaki üstün yaşam becerisini kazandırmak olduğu gözlenmiştir. Bununla birlikte eğitim çalışmalarındaki hedef kazanım sadece akademik başarı değil, duygusal gelişim ile beraber sosyal gelişim aşamalarının da bireye kazandırılması olarak görülmektedir³. Eğitimin ideal yaklaşımı bu açıklamalar olsa da günümüzde farklı sonuçlar ortaya çıkabilmektedir. Günümüzde öğrencilerin akademik öğrenme çalışmalarına gerçekleştirilen aşırı önem öğrencilerin duygusal, sosyal ve psikomotor hedef kazanımlarını arka plana atmaktadır¹. Geçmiş uygulamalara bakıldığında okul müfredatlarının akademik yönelimli olmasından dolayı eğitimcilerin daha çok akademik yeterliği geliştirmeye çalıştıkları görülmüştür². Bu açıdan bu araştırma ile üniversite düzeyinde öğrenim gören lisanslı sporcuların akademik başarı düzeyleri yanında sporcu kimliğinden kaynaklı sosyal duygusal gelişimlerinin düzeyini ve sporculardaki karşılaşılan sorunları araştırmaya yönelik bulguları içermektedir.

Konu alanı ile ilgili araştırmalarda bilim insanları, tüm bireylerin başarılı olması hedefi ile ulaşılması çok zor seviyeye odaklanılmış olup eğitim anlayışı için sosyal ve duygusal becerileri “eksik parça” olarak belirlemiş, bu öncelikli özellikleri hesaba katmayan herhangi bir eğitim sisteminin sağlıklı vatandaşların yetiştirilmesinde etkili olamayacağını savunmuşlardır¹. Özellikle 1990’lı yıllarda psikoloji alanındaki artan kuramsal bilgiyle birlikte önem kazanan değerler eğitimi, karakter eğitimi, duygusal eğitim gibi yaklaşımlar sosyal ve duygusal eğitimin gelişimini hızlandırmıştır³.

Sosyal duygusal öğrenme kavramı bilişsel alan içerisinde duygusal zeka ve çoklu zeka konularının içerisinde değerlendirilmektedir⁴. Sosyal duygusal öğrenme (SDÖ) kavram olarak bireyde öğrenme düzeylerini daha etkin hale getirebilmek amacıyla sosyal ve duygusal olarak beceri gelişimini ifade etmektedir^{5,6}. Sosyal duygusal öğrenmenin çeşitli tanımları içerisinde bireyin kendi duygularının farkında olma, duygularını yönetme, empati kurma, ilişkilerini düzenleme, olumlu ilişkiler kurma, problem çözme ve sorumlu kararlar alabilme gibi açıklamalar olsa da⁷⁻¹⁰ günümüzde daha çok kullanılan en kapsamlı tanım Collaborative for Academic Social Emotional Learning (CASEL)’in kullandığı, Weissberg ve Cascarino (2013)⁹’in tanımıdır. Bu tanıma göre sosyal duygusal öğrenme “çocukların ve yetişkinlerin duygularını yönetmek, olumlu hedefler koymak ve elde etmek, başkaları için duygudaşlık hissedebilmek ve göstermek, olumlu ilişkiler kurmak ve sorumlu kararlar almak için gerekli olan bilgi, tutum ve becerileri edinme ve etkili bir şekilde uygulama süreçleri” şeklinde ifade edilmiştir⁹.

Sosyal açıdan gelişmek için duygularını anlamak, yorumlamak, kendini motive etmek, dürtülerini kontrol etmek, okul ve topluma karşı olumlu tutum geliştirmek gibi yeterliklere sahip olunması gerekmektedir¹¹. Sosyal ve duygusal açıdan yetersizlik durumu ise şiddet, madde bağımlılığı, uyku düzensizliği, beslenme sorunları ve olumsuz çatışma çözme gibi istenmedik durumlara yol açabilmektedir^{12,13}.

Sosyal duygusal öğrenme seviyeleri ile ilgili bir diğer bireysel faktör öğrencilerin sosyal ve sportif faaliyetlere katılım durumlarıdır. Sosyal ve sportif faaliyetler okullarda paylaşım ve etkileşimin ortamının meydana gelmesinde önemli etkinlikler olarak görülmektedir. Öğrenciler sosyal etkinliklere katılım yoluyla duygularını yönetmeyi,

çevresindekilerle olumlu ilişkiler kurmayı, empati geliştirmeyi, karar vermeyi vb. öğrenirler. Bu düşünceyi destekler şekilde bilimsel, sanatsal, sportif, kültürel etkinlikte bulunmanın ve toplum hizmeti çalışmalarına katılmanın SDÖ becerileri üzerindeki potansiyel faydaları üzerine yapılan araştırmalar, etkinliklerin öğrencilerin sosyal duygusal gelişimine katkı sunduğunu göstermiştir¹⁴⁻¹⁷.

Araştırmalar, sıklıkla karşılaşılan sosyal-duygusal problemlerin çözümünün sosyal ve duygusal becerileri geliştirecek uygulamalarla mümkün olduğuna işaret etmektedir¹⁸⁻²¹. Cohen'e (1999)⁴ göre uzun süredir başarılı bir şekilde uygulanan SDÖ programları öğrencilerin akademik başarılarını, sosyal-duygusal davranışlarını ve akran ilişkilerini geliştirip; madde kötüye kullanımını, saldırganlığı ve diğer uyumsuz davranışları önlediği görülmüştür. Okul öncesinden yükseköğrenime kadar 213 farklı okul temelli önleme ve müdahale programlarının incelendiği geniş çaplı bir meta analiz çalışmasında, uygulanan programların öğrencilerin kendilerine, çevresindekilere ve okullarına yönelik olumlu tutum geliştirmelerine, davranış sorunlarının azalmasına, akademik performanslarının ve olumlu sosyal davranışlarının artmasına katkı sunduğu tespit edilmiştir. Çalışmada ayrıca SDÖ programı uygulanan öğrencilerin uygulanmayan gruba göre akademik başarılarında %11 oranında bir artış olduğu bulgulanmıştır¹⁹. Bu çalışmayı destekler nitelikte, toplamda 239 çalışmanın yer aldığı üç büyük meta analiz çalışmasında^{20,22,23} SDÖ becerilerinin akademik başarı ve olumlu sosyal davranış üzerinde pozitif; davranış problemleri ve duygusal problemler üzerinde ise negatif etkiye sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca uygulamalar sonrası elde edilen olumlu etkilerin yaklaşık dört yıla kadar devam ettiği (195 hafta) tespit edilmiştir.

Yukarıdaki bilgiler ışığında bu araştırmada üniversite öğrenimine devam eden farklı spor branşlarında lisanslı sporcuların sosyal duygusal öğrenme düzeylerinin belirlenmesi ve sosyal öğrenme düzeylerinin etkisinin çeşitli değişkenlerce incelenmesi amaçlanmıştır.

MATERYAL VE METOT

Araştırma kesitsel bir araştırma olup, mevcut durumu ortaya koymak amacıyla betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Betimsel tarama, geniş gruplar üzerinde yürütülen, gruptaki bireylerin bir olgu ve olayla ilgili görüşlerinin, tutumlarının alındığı, olgu ve olayların betimlenmeye çalışıldığı araştırmalardır²⁴. Betimsel tarama yöntemi nesnelere, toplumların, kurumların yapısını ve olayların işleyişini tanımlamak amacıyla kullanılmaktadır²⁵. Bu araştırmada da, sporcu öğrencilerin sosyal öğrenme düzeylerini çeşitli değişkenler açısından incelendiğinden betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır.

Katılımcılar

Araştırma evrenini yükseköğretim düzeyinde öğrenim gören sporcu lisansına sahip sporcu öğrenciler oluşturmaktadır. Örneklem grubunu ise 2021-2022 eğitim öğretim yılında Adıyaman Üniversitesi'nde öğrenim gören, farklı branşlarda sporcu lisansına sahip 221 erkek, 173 kadın, toplam 394 sporcu üniversite öğrencisi oluşturmaktadır.

Tablo 1. Araştırma Grubunun Kişisel Özellikleri (n=394)

Sporcu Öğrencilerin Özellikleri	N (%)	
Cinsiyet	Kadın	173 (43,90)
	Erkek	221 (56,10)
Yaş	18 ve Altı	84 (21,31)
	19-23	122 (30,96)
	24-28	115 (29,18)
	29 ve üstü	73 (18,54)
Algılanan Gelir Durumu	Düşük	169 (42,90)
	Orta	151 (38,32)
	Yüksek	74 (18,78)
Akademik Ortalama	2,0 ve altı	52 (13,20)
	2,01-3,0	213 (54,06)
	3,01-4,0	129 (32,74)
Spor Yaşı	3 yıl ve altı	69 (17,51)
	4-8 yıl	213 (54,06)
	9 yıl ve üstü	112 (28,42)
Spor Branşı	Takım Sporları	263 (66,75)
	Bireysel Sporlar	131 (22,24)

Tablo 1’de araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin kişisel özelliklerine yer verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan sporcu öğrencilerin %43,90 (173)’ü kadın, %56,10 (221)’i erkek sporcu öğrencilerden oluşmaktadır. Yine tabloya göre araştırma grubunun %21,31 (84)’ü 18 yaş ve altı, %30,96 (122)’si 19-23 yaş, %29,18 (115)’i 24-28 yaş ve %18,54 (73)’ü 29 yaş ve üstü yaş aralığında olduğu tespit edilmiştir. Sporcu üniversite öğrencilerinin algıladıkları gelir durumu maddesine ilişkin verdikleri yanıtlarda %42,90 (169)’unun düşük gelir durumuna sahip olduğu, %38,32 (151)’inin orta düzeyde gelir durumuna sahip olduğu ve son olarak da %18,78 (74)’ünün de yüksek gelir düzeyine sahip olduklarını ifade etmişlerdir.

Verilerin Toplanması

Araştırmada veri toplama aracı olarak sporcu öğrencilerin demografik özelliklerini belirlemek için araştırmacı tarafından hazırlanan “kişisel bilgi formu” ile “sosyal duygusal öğrenme ölçeği” kullanılmıştır. Sosyal duygusal öğrenme ölçeği Karacan Özdemir ve Büyükçolpan (2021)²⁶ tarafından geliştirilmiş, toplam 20 maddeden oluşan beşli likert tipinde derecelendirme ölçeğidir. Ölçekten alınabilecek en yüksek puan 100 olup en düşük puan 20’dir. Ölçekte alınabilecek yüksek puan bireyin sosyal duygusal öğrenme düzeyinin (becerisinin) yüksek olduğu anlamına gelmektedir. Sosyal duygusal öğrenme ölçeğinin 5 alt boyutu bulunmaktadır. Bunlar; öz farkındalık 1,2,7,10,13 ve 19. maddeler, akademik öz düzenleme 4,8 ve 16. maddeler, sorumlu karar verme 5,9,12 ve 17. maddeler, ilişki becerileri 6,11,15 ve 20. maddeler ve sosyal farkındalık 3,14 ve 18. maddelerden oluşmaktadır. Ayrıca ölçekte ters madde bulunmamaktadır²⁶.

Verilerin Analizi

Elde edilen veriler SPSS 21.0 paket programında değerlendirilmiş olup anlamlılık seviyesi $p < 0.05$ olarak alınmıştır. Verilerin analizinde demografik değişkenlerin ölçeğin toplam ve alt boyutlarına etkisini belirlemek amacıyla yüzdeler ve frekans dağılımlarına yer verilmiştir. Veriler normal dağılım göstermediğinden Mann Whitney U Testi ile ikiden fazla grup ortalamalarının analizinde Kruskal Wallis Testi ve ilişki düzeylerini belirlemek için Pearson Korelasyon Analizi ayrıca bağımsız değişkenler ile bağımlı değişkenlerdeki toplam değişim için Çoklu Doğrusal Regresyon Analizi ile değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Bulgular, araştırmanın alt amaçları bakımından özel amaçlar, temalar ve kazanımlar olarak üç kategoride ele alınmıştır. Bu bölümde araştırma kapsamında yapılan analizlerden elde edilen bulgulara ve bulgulardan hareketle yapılan yorumlara yer verilmiştir. Buna göre Tablo 1'de araştırmaya katılan sporcu üniversite öğrencilerinin kişisel özellikleri yer almaktadır.

Tablo 2. Sporcu Üniversite Öğrencilerinin Sosyal Duygusal Öğrenme Ölçeği Puan Ortalamaları (n=394)

Değişken	Ortalama	Ss
Sosyal Duygusal Öğrenme Ölçeği Toplam Puan	4.03	.49
Öz Farkındalık	3.80	.58
Öz Düzenleme Sorumlu Karar Verme	3.49	.44
İlişki Becerileri	4.13	.57
Sosyal Farkındalık	3.98	.61

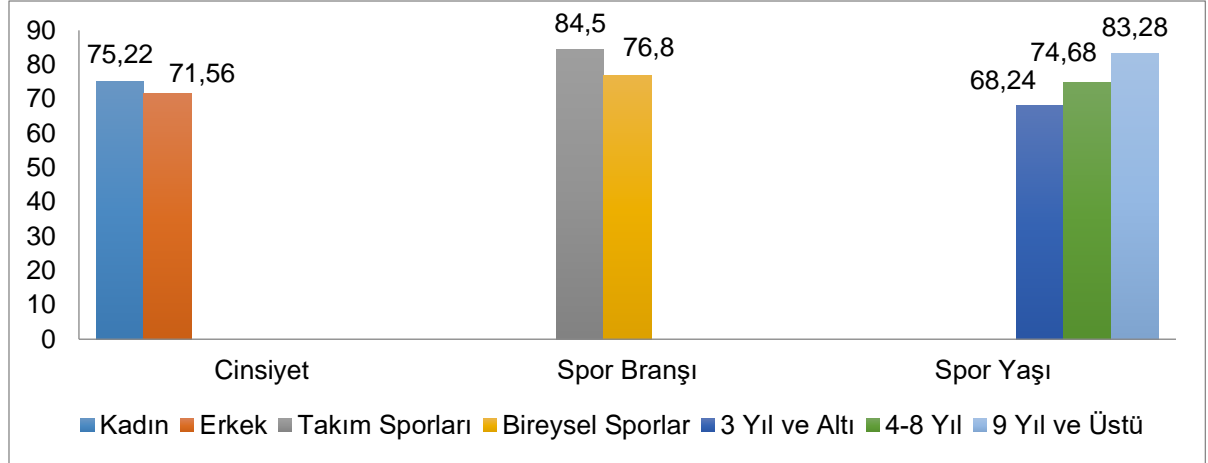
Tablo 2'de araştırmaya katılan sporcu üniversite öğrencilerinin sosyal duygusal öğrenme ölçeği toplam puan ve alt boyutlarına ait ortalama ve standart sapma değerlerine yer verilmiştir. Buna göre araştırma grubunun sosyal duygusal öğrenme ölçeği toplam puanı ortalaması 4.03 olarak tespit edilmiş olup puanlama skalasına göre sporcu öğrencilerin sosyal duygusal öğrenme düzeyleri yüksek bulunmuştur.

Tablo 3. Sporcu Üniversite Öğrencilerinin Cinsiyet Durumları Açısından Sosyal Duygusal Öğrenme Ölçeği ve Alt Boyutlarından Aldıkları Puanların Mann Whitney U Testi Sonuçları

Boyut	Cinsiyet	N	Sıralı Ortalama	Sıralar Toplamı	U	p	Fark
SDÖ Toplam Puan	Kadın	173	97.33	7966.75	5811.10	.000	K>E
	Erkek	221	117.61	13636.50			
Öz Farkındalık	Kadın	173	101.63	9021.50	4663.00	.001	K>E
	Erkek	221	118.42	14218.00			
Akademik Öz Düzenleme	Kadın	173	93.57	8441.50	4132.61	.000	K>E
	Erkek	221	119.22	15233.33			
Sorumlu Karar Verme	Kadın	173	96.66	9034.60	4722.50	.004	K>E
	Erkek	221	115.55	14639.00			
İlişki Becerileri	Kadın	173	94.63	8988.30	4563.90	.001	K>E
	Erkek	221	116.90	15050.71			
Sosyal Farkındalık	Kadın	173	121.30	9186.00	5237.77	.048	
	Erkek	221	119.18	14532.50			

p<0,05

Tablo 3'de araştırmaya katılan sporcu üniversite öğrencilerinin cinsiyet durumları açısından sosyal duygusal öğrenme ölçeği ve alt boyutlarından aldıkları puanların Mann Whitney U testi sonuçlarına yer verilmiştir. Buna göre cinsiyet durumlarına göre ölçeğin toplam puanı (U=5811.10, p<0.05) ve alt boyutlarından öz farkındalık, akademik öz düzenleme, sorumlu karar verme ve ilişki becerileri alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Sosyal duygusal öğrenme ölçeği alt boyutu olan sosyal farkındalık alt boyutunda anlamlı farklılık tespit edilememiştir. Anlamlı farklılığın hangi gruplara arasında olduğunu belirlemek için gerçekleştirilen istatistiki incelemede farklılığın kadın sporcu öğrenciler lehine olduğu tespit edilmiştir.

Grafik 1. Araştırma grubun Sosyal Duygusal Öğrenme Düzeyi Karşılaştırmalı Ortalamaları

Grafikte araştırma grubunun kişisel özelliklerine göre sosyal duygusal öğrenme ölçeği toplam puan ortalamalarına yer verilmiştir. Buna göre araştırmaya katılan kadın öğrencilerin sosyal duygusal öğrenme ölçeği puan ortalaması 75,22, erkek öğrencilerin 71,56 olarak tespit edilmiştir. Takım sporları ile ilgilenen sporcu öğrencilerin puanı 84,50 iken bireysel sporlar ile ilgilenen sporcuların puan ortalaması 76,80 olarak tespit edilmiştir.

Tablo 4. Sporcu Üniversite Öğrencilerinin Spor Branşı Durumları Açısından Sosyal Duygusal Öğrenme Ölçeği ve Alt Boyutlarından Aldıkları Puanların Mann Whitney U Testi Sonuçları

Boyut	Spor Branşı	N	Sıralı Ortalama	Sıralar Toplamı	U	p	Fark
SDÖ Toplam Puan	Takım Sporları	263	118.20	9305.55	4588.50	.001	TK>BS
	Bireysel Sporlar	131	104.60	14688.00			
Öz Farkındalık	Takım Sporları	263	124.80	9680.71	3994.32	.381	
	Bireysel Sporlar	131	98.50	13822.20			
Akademik Öz Düzenleme	Takım Sporları	263	102.63	14502.30	4270.71	.122	
	Bireysel Sporlar	131	122.18	9632.52			
Sorumlu Karar Verme	Takım Sporları	263	103.41	8930.50	4961.30	.001	BS>TK
	Bireysel Sporlar	131	119.39	14793.00			
İlişki Becerileri	Takım Sporları	263	119.33	9263.50	4630.55	.000	TK>BS
	Bireysel Sporlar	131	101.50	14680.00			
Sosyal Farkındalık	Takım Sporları	263	117.21	9038.99	4780.88	.121	
	Bireysel Sporlar	131	102.89	14528.44			

p<0,05

Tablo 4’de araştırmaya katılan sporcu Üniversite Öğrencilerinin Spor Branşı Durumları Açısından Sosyal Duygusal Öğrenme Ölçeği ve Alt Boyutlarından Aldıkları Puanların Mann Whitney U Testi Sonuçlarına yer verilmiştir. Tabloya göre sporcu öğrencilerin spor branşı değişkeni açısından sosyal duygusal öğrenme ölçeği toplam puanı, sorumlu karar verme alt boyutu ve ilişki becerileri alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Anlamlı farklılık hangi gruplar lehine olduğunu belirlemek için gerçekleştirilen testte sosyal duygusal öğrenme ölçeği toplam puanı ve ilişki becerileri alt boyutunda takım sporları branşına sahip sporcular lehine olduğu gözlenmiştir. İlişki becerileri alt boyutunda ise bireysel spor branşına sahip sporcular lehine anlamlı farklılığın olduğu gözlenmiştir. Ölçeğin alt boyutlarından sosyal farkındalık, öz farkındalık ve akademik öz düzenleme alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilememiştir (p<0.05).

Tablo 5. Sporcu Üniversite Öğrencilerinin Spor Yaşı Değişkeni Açısından Sosyal Duygusal Öğrenme Ölçeği ve Alt Boyutlarından Aldıkları Puanların Kruskal Wallis Testi Sonuçları

Boyut	Spor Yaşı	N	Sıralı Ortalama	χ^2	p	Fark	n^2
SDÖ Toplam Puan	3 Yıl ve Altı	69	103.51	12.067	.005	1-3 2-3	.046
	4-8 Yıl	213	107.33				
	9 Yıl ve Üstü	112	129.63				
Öz Farkındalık	3 Yıl ve Altı	69	96.71	14.337	.001	1-3 2-3	.034
	4-8 Yıl	213	103.38				
	9 Yıl ve Üstü	112	131.55				
Akademik Öz Düzenleme	3 Yıl ve Altı	69	105.33	11.933	.016	-	.046
	4-8 Yıl	213	116.61				
	9 Yıl ve Üstü	112	137.02				
Sorumlu Karar Verme	3 Yıl ve Altı	69	93.23	22.966	.000	3-1 3-2	.077
	4-8 Yıl	213	127.30				
	9 Yıl ve Üstü	112	143.33				
İlişki Becerileri	3 Yıl ve Altı	69	103.21	5.968	.155	-	.002
	4-8 Yıl	213	114.13				
	9 Yıl ve Üstü	112	119.48				
Sosyal Farkındalık	3 Yıl ve Altı	69	102.50	17.208	.003	1-2 1-3	.055
	4-8 Yıl	213	111.65				
	9 Yıl ve Üstü	112	149.18				

p<0,05

Tablo 5’de araştırmaya katılan sporcu üniversite öğrencilerinin spor yaşı değişkeni açısından sosyal duygusal öğrenme ölçeği ve alt boyutlarından aldıkları puanların Kruskal Wallis testi sonuçlarına yer verilmiştir. Buna göre yaş değişkeni açısından sosyal duygusal öğrenme ölçeğinin toplam puanında, öz farkındalık, sorumlu karar verme ve sosyal farkındalık alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilmiştir ($p_{SDöToplamPuan} = .005$, $p_{Özfarkındalık} = .001$, $p_{Sorumlukurarverme} = .000$, $p_{Sosyalfarkındalık} = .003$, $p < 0.05$). Bunun yanında ölçeğin alt boyutlarından akademik öz düzenleme ve ilişki becerileri alt boyutlarında anlamlı farklılık tespit edilememiştir.

TARTIŞMA

Bu bölümde araştırma ile elde edilen bulgular ilgili alan yazın çalışmaları sonuçları ile tartışılmıştır. Buna göre bu araştırmada sporcu üniversite öğrencilerin sosyal duygusal öğrenme düzeylerinin çeşitli değişkenlerce etkisini incelemek amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda sporcu üniversite öğrencilerinin genel anlamda sosyal duygusal öğrenme düzeyi puanları yüksek bulunmuştur. İlgili literatürde Kabakçı ve Korkut (2010)²⁷, ortaokul öğrencilerinin sosyal duygusal öğrenme becerilerini çeşitli değişkenler açısından inceledikleri çalışmada, sosyal duygusal öğrenme becerilerinin; cinsiyet, sınıf ve sosyo-ekonomik düzey kapsamında farklılaştığı sonucuna ulaşmışlardır²⁷. Poulou (2017)²⁸, öğretmenlerle yaptığı çalışmasında, öğretmenlerin sosyal duygusal öğrenme düzeylerinin orta olduğunu ve çeşitli değişkenlerle ilişkili olduğunu belirlemiştir. Gerçekleştirdiğimiz çalışma sonuçları ile benzer ve farklılık gösteren çalışmalar olduğu görülmüştür. Bu durumun sosyal duygusal öğrenme düzeyini etkileyen çeşitli faktörlerin olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir²⁸.

Araştırma sonucunda cinsiyet değişkenine göre sporcu üniversite öğrencilerin sosyal duygusal öğrenme düzeyleri arasında kadın sporcu öğrenciler lehine anlamlı farklılık tespit edilmiştir. İlgili alan yazın çalışmalarında Akçaalan (2016)³⁷, Kabakçı ve Korkut

(2008)³ yılında gerçekleştirdikleri araştırmada cinsiyet açısından kadınların lehine anlamlı farklılık olduğu sonucuna varmışlardır. Bahsedilen bu araştırmalarda kadınların sosyal duygusal öğrenme puan ortalamaları erkeklerden yüksek bulunmuştur³⁷. Aygün ve Taşkın (2017)³², ilkökul öğrencileriyle yürüttükleri çalışmada bu çalışmanın sonuçlarının aksine cinsiyetin sosyal duygusal öğrenme becerileri üzerinde etkili olmadığı sonucuna ulaşmışlardır³². Bizim gerçekleştirdiğimiz bu araştırma sonuçları ile benzerlik göstermektedir^{27,37}.

Amato (2005)²⁹ yılında gerçekleştirdiği araştırmasında çocukların sosyal-duygusal davranış problemlerinin temelinde aile faktörü olduğunu, Whittaker ve ark. (2011)³⁰ ebeveynlerin yaşadığı stresin çocukların sosyal-duygusal fonksiyonlarını etkilediğini, Santos ve ark. (2012)³¹ ise ailenin çocuklarla anlamlı, eğlenceli ve kaliteli zaman geçirmesinin sosyal-duygusal gelişimi olumlu etkilediğini ifade etmiştir. Alan yazın çalışmalarındaki yukarıdaki sonuçlar ışığında sporcular üzerinde gerçekleştirilecek sosyal duygusal öğrenme ile ilgili çalışmalar popülasyonun aile yaşamı, anne baba ilişkileri ve geçmiş aile ilişkileri ile yordanarak açıklanması alan yazın çalışmalarına katkı sunması açısından araştırma sonucunda önemli görülmektedir²⁹⁻³².

Araştırma konusu ile ilgili alan yazın çalışmasında Poulou (2007)²⁸, öğretmenlerin sosyal-duygusal algılarının öğrencilerinin sosyal duygusal becerilerinin gelişmesinde etkili olduğu ortaya koymuştur. Buna ilave olarak, Ransford ve ark. (2009)³³ öğretmenlerin tecrübe ve algılarının öğretim programlarındaki uygulamalara yansıdığı sonucuna ulaşmıştır^{28,33}. Buchanan ve ark. (2009)³⁴ öğretmenlerin sosyal-duygusal öğrenmeyi önemli buldukları ve profesyonel olarak okul programlarında görmek istedikleri anlaşılmıştır³⁴. Talvio Lonka ve ark. (2013)³⁵ ise öğretmenlerin sınıf içi uygulamalarda sosyal-duygusal öğrenme konularına yer verdiklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca birçok araştırmacı ulusal eğitimde sosyal duygusal öğrenmeye daha çok yer verilmesi gerektiğini vurgulamışlardır^{35,36}.

Gerçekleştirdiğimiz bu araştırma sonucunda ilgili alan yazın çalışmalarının sonuçları derlenmiş olup sosyal duygusal öğrenme ile ilgili öğrenme etkinliklerinin eğitim sistemi içerisinde verilmesi gerektiği ve etkililiğinin artırılmasının önemli olduğu sonucuna varılmıştır.

Araştırmada sonuç olarak sosyal duygusal öğrenme düzeyinin belirlenmesine yönelik yapılan etkinliklerin farklı yaş gruplarında ve farklı popülasyonlarda da etkililiğinin incelenmesinin bu araştırmadan elde edilen bulguların desteklenmesine katkıda bulunacağı düşünülmektedir. Ayrıca sporcu üniversite öğrencilerinde sosyal duygusal öğrenmenin önemi ve etkililiği hakkındaki düşüncelerinin, bilgilerinin, sosyal duygusal öğrenmenin ülkemizdeki uygulanabilirliğinin daha sağlıklı incelenebilmesi için daha geniş sayıda örnekleme ulaşılması konu alanına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

1. Elias MJ., Zins JE., Weissberg RP., Frey KS., Greenberg MT., Haynes NM., Kessler R., Schwab-Stone ME., Shriver TP. (1997). Promoting social and emotional learning: Guidelines for educators. Association of Supervision and Curriculum Development.
2. Lopes PN., Salovey P. (2004). Toward a broader education: Social, emotional, and practical skills. İçinde: Joseph Z., Roger W. (Editors.), Building academic

- success on social and emotional learning: What does the research say? New York and London: Teachers College Press, 76-93.
3. Kabakçı ÖF., Korkut F. (2008). 6-8. sınıftaki öğrencilerin sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*. 33(148), 77-86.
 4. Cohen J. (1999). Social and emotional learning past and present: A psychoeducational dialogue içinde *Educating minds and hearts*. New York and London: Teachers College, Columbia University.
 5. Weissberg RP., Resnik H., Payton J. O'Brien MU. (2003). Evaluating social and emotional learning programs. *Educational Leadership*. 60(6), 46-50.
 6. Elliot SN. (1997). The responsive classroom approach: Its effectiveness and acceptability in promoting social and academic competence. Year one a three study. University of Wisconsin-Madison.
 7. Zins JE. Elias MJ. (2008). Social and emotional learning: Promoting the development of all students. *Journal of Educational and Psychological Consultation*. 17(2-3), 233-255.
 8. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2018). Social and emotional skills for student success and well-being: Conceptual Framework for OECD studies on social and emotional skills. OECD Publishing: Paris. https://www.oecdilibrary.org/education/social-and-emotional-skills-for-student-successand-wellbeing_db1d8e59-en. [Erişim tarihi: 20.05.2022].
 9. Weissberg RP. Cascarino J. (2013). Academic learning + social-emotional learning = national priority. *Phi Delta Kappan*. 95(2), 8-13.
 10. Slovak P. Fitzpatrick G. (2015). Teaching and developing social and emotional skill with technology. *ACM Transactions on Computer-Human Interaction*. 22(4), 1-34.
 11. Raver CC. (2002). Emotions matter: Making the case for the role of young children's emotional development for early school readiness. *Social Policy Report*. 16(3), 1-20.
 12. Payton JW., Wardlaw DM., Graczyk PA., Bloodworth MR., Tompsett CJ., Weissberg RP. (2000). Social and emotional learning: A framework for promoting mental health and reducing risk behaviors in children and youth. *Journal of School Health*. 70(5), 179-185.
 13. Zins JE., Wagner DI. (1997). Educating children and youth for psychological competence. İçinde: Rollback RJ., Cobb CT. (Editors). *Integrated services for children and families: opportunities for psychological practice*. Washington: American Psychological Association. 137-156.
 14. Broh BA. (2002). Linking extracurricular programming to academic achievement: Who benefits and why? *Sociology of Education*. 75(1), 69-95.
 15. Garner PW., Gabitova N., Gupta A., Wood T. (2018). Innovations in science education: Infusing social emotional principles into early STEM learning. *Cultural Studies of Science Education*. 13(4), 889-903.
 16. Gömleksiz MN., Kılınç HH. (2015). Ortaokul öğretmenlerinin değerler eğitimine ilişkin görüşleri, beklentileri ve önerileri. *Researcher: Social Science Studies*. 3(2), 35-45.
 17. Kırtak-Ad VN. (2016). Tam stüdyo modelinin fen bilgisi öğretmen adaylarının kavramsal anlamaları ile sosyal duygusal öğrenme, sorgulama ve bilimsel süreç becerilerine etkisi: Akışkanlar mekaniği örneği. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Balıkesir Üniversitesi, Balıkesir.

18. Catalano RF., Berglund ML., Ryan JA., Lonczak HS. Hawkins JD. (2004). Positive youth development in the United States: Research findings on evaluations of positive youth development programs. *Annals of the American Academy of Political & Social Science*. 591(1), 98-124.
19. Durlak JA., Weissberg RP., Dymnicki AB., Taylor RD., Schellinger KB. (2011). The impact of enhancing students' social and emotional learning: A meta-analysis of school-based universal interventions. *Child Development*. 82(1), 405-432.
20. Sklad M., Diekstra R., De Ritter M. Ben J. (2012). Effectiveness of school-based universal social, emotional, and behavioral programs: Do they enhance students' development in the area of skill, behavior, and adjustment? *Psychology in the Schools*. 49(9), 892-907.
21. Zins JE., Weissberg R., Wang M., Walberg H. (2004). Building academic success on social and emotional learning: What does the research say? New York: Teachers College Press.
22. Taylor RD., Oberle E., Durlak JA., Weissberg RP. (2017). Promoting positive youth development through school-based social and emotional learning interventions: A meta-analysis of follow-up effects. *Child Development*. 88(4), 1156-1171.
23. Wiglesworth M., Lendrum A., Oldfield J., Scott A., Bokkel I., Tate K., Emery C. (2016). The impact of trial stage, developer involvement and international transferability on universal social and emotional learning programme outcomes: A meta-analysis. *Cambridge Journal of Education*. 46, 347-376.
24. Karakaya İ. (2012). Bilimsel araştırma yöntemleri. Bilimsel araştırma yöntemleri. Ankara: Anı Yayıncılık.
25. Cohen L., Manion L., Morrison K. (2007). Research methods in education. New York: Routledge.
26. Karacan Özdemir N., Büyükçolpan H. (2021). A scale development study: Social emotional learning scale-young adult form (SELS-YF), *Kastamonu Education Journal*. 29(4), 205-218.
27. Kabakçı ÖF., Korkut-Owen F. (2010). Sosyal duygusal öğrenme becerileri ölçeği geliştirme çalışması. *Eğitim ve Bilim*. 35(157), 152-166.
28. Poulou M. (2007). Social resilience within a social and emotional learning framework: The perceptions of teachers in greece. *Emotional & Behavioural Difficulties*. 12(2), 91-104.
29. Amato PR. (2005). The impact of family formation change on the cognitive, social, and emotional well-being of the next generation. *Future of Children*. 15(2), 75-96.
30. Whittaker V., Harden JE., Jones B., Heather SM., Allison MD., Westbrook T'Pring R. (2011). Family risks and protective factors: Pathways to early head start toddlers' socialemotional functioning. *Early Childhood Research Quarterly*. 26(1), 74-86.
31. Santos RM., Fetting A., Shaffer L. (2012). Helping families connect early literacy with social-emotional development. *Young Children*. 67(2), 88-93.
32. Aygün HE. (2017). Sosyal-duygusal öğrenme programlarının sosyal-duygusal öğrenme becerilerinin gelişimine, akademik başarı ve sınıf iklimi algısına etkisi. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
33. Ransford CR., Greenberg MT., Domitrovich CE. (2009). The role of teachers psychological experiences and perceptions of curriculum supports on the implementation of a social and emotional learning curriculum. *School Psychology Review*. 38(4), 510-532.

34. Buchaan R., Gueldner BA., Tran OK., Merrell KW. (2009). Social and emotional learning in classrooms: A survey of teachers' knowledge, perceptions, and practices. *Journal of Applied School Psychology*. 25(2), 187-203.
35. Talvio M., Lonka K., Komulainen E., Kuusela M., Lintunen T. (2013). Revisiting gordon's teacher effectiveness training: An intervention study on teachers' social and emotional learning. *Electronic Journal of Research in Educational Psychology*. 11(3), 693-716.
36. Brackett MA., Rivers SE., Reyes MR., Salovey P. (2012). Enhancing academic performance and social and emotional competence with the RULER feeling words curriculum. *Learning and Individual Differences*. 22(2), 218-224.
37. Akçaalan M. (2016). Yaşam boyu öğrenme ile sosyal duygusal öğrenme arasındaki ilişkilerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Sakarya.

